

Overeenkomst, op 9 februari 1967 te Nairobi ondertekend, tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Kenya inzake tewerkstelling van Nederlandse vrijwilligers in Kenya

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 9 mei 1967.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste vijftien leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 8 juni 1967.

's-Gravenhage, 8 mei 1967.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hierbij de tekst en de vertaling in het Nederlands van de op 9 februari 1967 te Nairobi ondertekende Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Kenya inzake tewerkstelling van Nederlandse vrijwilligers in Kenya (*Trb.* 1967, 45) ¹⁾ over te leggen.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

1) Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Toelichtende nota

De onderhavige overeenkomst vormt de formele basis van een drietal projecten waarvoor de Kenyase regering de hulp van Nederlandse vrijwilligers heeft gevraagd. De vrijwilligers worden ter beschikking gesteld op de voorwaarden, neergelegd in de overeenkomst en, voor zover zulks noodzakelijk zou zijn, op nader overeen te komen condities.

De overeenkomst bakt in grote lijnen de verplichtingen van beide regeringen af. Van Nederlandse zijde wordt zorg gedragen voor de selectie en de vooropleiding van de vrijwilligers; de kosten, verband houdende met de heen- en terugreis, met de persoonlijke- en de beroepsuitrusting, de salarissen en de sociale verzekeringspremies, zullen door de Nederlandse Regering worden gedragen. Van Kenyase zijde worden een aantal in overeenkomsten als de onderhavige gebruikelijke faciliteiten, privileges en immuniteiten verleend binnen het kader van de uit te voeren projecten.

Van de drie projecten kan in de eerste plaats worden genoemd bijstand aan de mechanische verwerking van de koffie-oogst. In de hooglanden van Kenya liggen op 2000 meter hoogte uitgestrekte koffie-aanplantingen, waarvan sinds 1962 meer dan 50 pct in handen van Afrikaanse kleinbedrijven is, welke zijn georganiseerd in „coöperatieve societieën”, die elk één of meer schil- en drooginstallaties bezitten. De eerstvolgende oogst belooft zeer groot te worden, daar de nieuwe aanplantingen uit 1961 en 1962 dan hun vruchten zullen opleveren. Het aantal installaties om deze oogst te verwerken is echter te klein. Er zullen derhalve in korte tijd ongeveer 150 nieuwe factorijen gebouwd moeten worden. De gelden hiervoor zijn beschikbaar en nieuwe machines worden regelmatig in de haven van Mombasa verwacht. Opdrachten worden verstrekt aan plaatselijke aannemers om de installaties te bouwen volgens een standaardplan en bestek.

Het probleem, dat zich hierbij voordoet is, dat de plaatselijke aannemers in feite vaak niet voldoende voor hun taak berekend zijn, terwijl zij ook niet altijd over goede uitvoerders beschikken. Daarnaast werken ook de bestaande factorijen de laatste tijd minder goed, o.m. door het wegvallen van het toezicht en de bijstand van kundig personeel en door de aantrekkingskracht van beter betaalde betrekkingen in de stad.

Ter oplossing van deze twee problemen zijn in het kader van de onderhavige overeenkomst een aantal Nederlandse bouw- en werktuigbouwkundigen naar Kenya vertrokken, die eensdeels bij de bouw van de nieuw factorijen de Afrikaanse uitvoerders bijstaan, anderzijds de verwerking van de oogst in de bestaande factorijen in goede banen trachten te leiden door technische adviezen, waartoe zij regelmatig de diverse (350) factorijen zullen bezoeken.

Het tweede project betreft de bevordering van de suikerrietcultuur in de provincie Nyanza in de lage Kanovlakte ten oosten van het Victoriameer en juist ten zuiden van de evenaar rondom Kisoemoe. In dit gebied wonen twee volksstammen, de Loeo en de Nandi. De vlakten bij Kisoemoe bieden gunstige vooruitzichten voor de uitbreiding van de suikerindustrie. Het gebied voldoet aan de natuurlijke voorwaarden, die gesteld moeten worden aan de teelt van suiker, en het is voldoende dichtbevolkt om de lokale bevolking de gelegenheid te bieden, aan de suikerproductie deel te nemen en zich op die wijze een redelijk inkomen te verschaffen. Tot nu toe wordt suikerriet verbouwd op een aantal grote plantages van Europeanen en Aziaten, waarvan de opbrengsten verwerkt worden in een fabriek in de omgeving.

Men wil nu de Loeo en Nandi interesseren in de verbouw van suikerriet op kleine, aan de omstandigheden van deze groepen aangepaste percelen van ongeveer 3 ha per gezin. Hiertoe is een uitgebreid programma ontworpen, waarin de afnemers van het suikerriet zorg zullen dragen voor de teelt van de „bevolkingssuiker” en de verwerking van het suikerriet. Economisch gezien betekent het project een verantwoorde poging tot ontwikkeling. Kenya produceerde in 1964 slechts 1/3 deel van de totale landelijke consumptie van suiker.

Naast de economische en technische aspecten doet zich een aantal andere vraagstukken voor, die het gevolg zijn van het opgeven van het traditionele grondbezit door de boeren, de samenwerking in coöperaties enz. In het kader van het voorgestelde programma zijn de Kenyase instanties al enige tijd bezig met de introductie van de rietsuikeraanplant. Maar de overgang van de traditionele wijze van landbouw naar een vorm van landbouw, die regelmatig werk en begrip van nieuwe methoden vereist, stelt zowel aan de bevolking als aan de betrokken instanties hoge eisen. Hierbij wil Kenya nu gebruik maken van Nederlandse vrijwilligers, die — wonend en werkend onder de bevolking — aandacht hebben voor de problematiek van de verandering van het traditionele economische en culturele patroon. De activiteit van de 15 vrijwilligers, allen uit de onderwijssector, die inmiddels naar dit gebied zijn vertrokken, is erop gericht de bevolking te helpen bij de aanpassing aan de zich wijzigende omstandigheden.

Het derde project betreft de landbouwvoorlichting in het district Oasin Gishoe, een district bijna zo groot als de provincie Noord-Brabant, dat op de evenaar ligt op een hoogte van twee tot drieduizend meter in de vroegere „White Highlands”. In dit uitermate voor de landbouw geschikte gebied is sedert het verkrijgen van de onafhankelijkheid in 1961 het merendeel van de grote gemengde bedrijven overgegaan in Afrikaans bezit. Dit heeft medegebracht, dat deze bedrijven vooralsnog niet rendabel worden geëxploiteerd. De regering van Kenya heeft zich nu tot verschillende landen gericht om hulp voor agrarische reconstructie. Er werken reeds een groep jonge Duitse deskundigen en een aantal Amerikaanse vrijwilligers.

De reeds ter plaatse aanwezige Nederlandse vrijwilligers, allen jonge landbouwers met diploma hogere of middelbare landbouw- en/of veeteeltschool, geven voorlichting aan Afrikaanse landbouwers, die zij eventueel later in korte cursussen zullen vormen tot moderne landbouwers, capabel om grote gemengde bedrijven te beheren. Hun taak ligt binnen de bestaande sterk onderbezette landbouwvoorlichtingsdienst in samenwerking met jonge Engelse landbouwdeskundigen.

In totaal zijn thans 36 Nederlandse vrijwilligers bij de uitvoering van bovengenoemde projecten betrokken.

*De Minister zonder Portefeuille,
belast met de aangelegenheden betreffende
de hulp aan ontwikkelingslanden,*

UDINK.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.